

1000 tekens

Terug in het verloren paradijs

Op deze plek overpeinst André Valkeman in 1001 tekens de nieuwsweek. Hij deelt zijn observaties en gedachten uit het oosten.

Tijdens corona gaven enkele sociologen ons deze apocalyps: festivals zouden voor goed een *lost paradise* zijn. Zo veel mensen kort op elkaar zou met én na dit virus nooit meer worden toegestaan. Twee jaar later hemelen we in 'n festivalzomer als nooit tevoren. De Zwarte Cross brak met 237.500 mensen een nieuw record.

Met de geëuw van een jonge vader van drie, liep ik zondagavond dat festival op. Jongens die zeiden 19 te zijn haalden mij in. Ik was jaloers, na 24 bier oogden zij alsnog fitter dan sobere ik. Jongens van 19, gooi ze ook uit een vliegtuig, ze staan op en lopen door.

Wat deed ik toch tussen al

deze onsterfelijkheid? Oh ja, Teenage Bottlerocket – een Amerikaanse punkband waar ik posters van had – speelde zo. Nooit zag ik ze live, ze tourden namelijk zelden door Europa.

Op het podium haalde een andere vader, zanger/gitarist Ray Carlisle, slechts één gitaarpedaal uit zijn tas. Hij trapte een kwartier later die overdrive in en de tent schreeuwde *I wanna die* mee. In de periferie van een *moshpit* bedacht ik hoe magisch klein dit grootste festival van Nederland de wereld had gemaakt. Mijn lievelingsband van veel te ver weg, punkte door de Zwarte Cross in je tuin.

Toen trok iemand mij de pit in en was ik weer even 19.

Wehkamp ziet winst halveren, maar is daar toch blij mee

Het Zwolse online warenhuis Wehkamp Retail Group (WRG) zag afgelopen boekjaar de winst ruimschoots halveren van 46 naar 20 miljoen euro. En is toch tevreden. Dat de omzet (min 9 procent) en winst lager uitpakken komt niet als een verrassing. Het concern noteerde in de coronajaren extreem goede cijfers.

Lex van Kooten

Zwolle

Dat het resultaat weer zou gaan 'normaliseren' lag voor de hand, kondigde ceo Graham Harris al eerder aan. En daar komt bij dat consumenten door nieuwe crises de hand wat meer op de knip houden. Het concern – waaronder Wehkamp, Kleertjes.com en sinds kort ook de webshop voor mannen Union River vallen – noteert 'in een uitdagende markt voor het vierde jaar op rij een positief resultaat'. Dat ziet WGR gezien de 'turbulente omstandigheden' als een knap resultaat.

Het boekjaar van WGR loopt van april tot maart. De omzet mag in die periode dan lager uitvallen, die is tegelijk nog altijd 11 procent hoger dan voor de pandemie, schrijft WGR is een toelichting op de jaarcijfers.

Harris: „Dit is zo'n turbulente tijd in de geschiedenis, gekenmerkt

door een pandemie, conflict in Oekraïne en de impact daarvan op inflatie, consumentenvertrouwen en druk op wereldwijde *supply chains*. Toch hebben we veerkrachtige resultaten kunnen leveren en blijven we investeren in onze multi-facia.” Met 'multi-facia' bedoelt Harris dat het concern zichzelf achter de muren digitaal opdeelt in meerdere webshops. Eerst bestond alleen Wehkamp. Nu zijn er ook Kleertjes.com en Union River en daar zal het niet bij blijven.

Wat er nog bijkomt wil het concern nog niet zeggen, maar bekend is dat het bedrijf zijn meubeltak en lifestyle beter wil gaan neerzetten. De shops rusten allemaal op dezelfde technologie, logistiek en het distributiecentrum in Zwolle. Kleertjes.com, dat al eerder door Wehkamp werd overgenomen, werkte eerst nog met een eigen systeem. Nu is dat efficiënter.

Harris denkt dat het concern zich met multi-facia 'beter kan richten op verschillende klantgroepen'.

Betalen voor retourneren

WGR heeft volgens de ceo 'een solide financiële basis' en blijft investeren, onder andere in uitbreiding van het assortiment met eigen merken. Afgelopen juni kocht Wehkamp de exclusieve rechten van het merk CoolCat. En verder heeft 'onze categorie beauty sterkere relaties opgebouwd met toonaangevende luxe merken'. WGR nam afscheid van de elektronicatak (en de samenwerking met BCC).

Eerder dit jaar breidde Wehkamp het distributiecentrum uit met een derde hal en manoeuvreerde zich in het nieuws door als eerste grote webwinkel klanten te laten betalen voor artikelen die zij terugsturen. Wehkamp telt 1250 medewerkers en verkoopt een geselecteerd aantal producten van 2500 merken.

HASSELT

Vrouw rijdt met auto de sloot in

Een vrouw die vanuit Genemuiden over de Nieuweweg richting Hasselt reed, is gistermorgen in de sloot beland. Waardoor zij de macht over het stuur verloor, is nog niet duidelijk. De auto raakte in een bocht de vangrail waarna zij dwars over de weg schoot en in de sloot belandde. De brandweer heeft haar bevrijd.

BATHMEN

Truck drukt auto in vangrail

Een auto die aan de voor- en achterzijde helemaal in de prak lag en een auto die klemvast zat tussen een vrachtwagen en de vangrail. Dat is de situatie die hulpdiensten gistermiddag aantreffen op de A1 bij Bathmen. Wonderwel raakte er niemand gewond. De reparatie van de vangrail leverde veel hinder op. Er ontstonden files in beide richtingen.

HOLTEN

Speuren naar allerlei dieren

Natuurmuseum de Holterberg daagt kinderen maandag om 11.00 en 14.00 uur uit om mee te gaan op Nature Experience in Holten. In het bos wordt met een ranger gezocht naar muizen, spechten en sporen van dieren. Ook kun je uilenballen uitpluizen. Vooraf aanmelden kan via info@museumholterberg.nl. Deelname kost 4,50 euro. Ouders mogen mee.

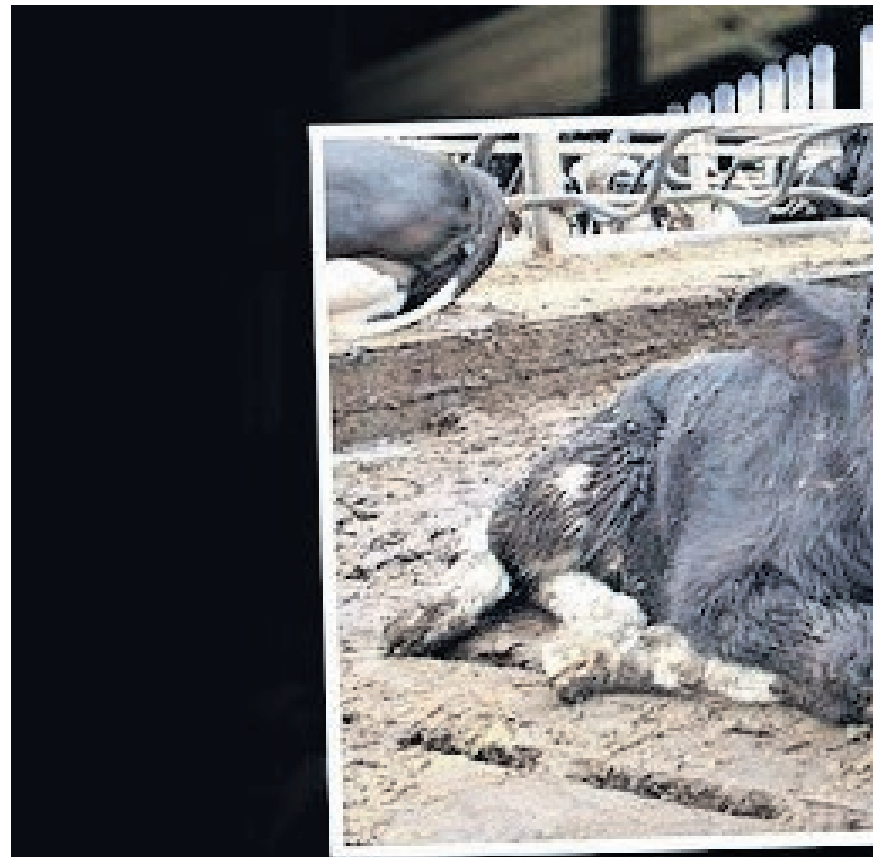
OPINIE

Voorrang zware rechtszaken?

Het lezerspubliek van de Stentor vindt kleine zaken in de rechtbank minstens even belangrijk (53%): ze doen ertoe. Het eerder behandelen van de zware gevallen krijgt steun van ruim 40 procent van de stemmen. Maandag om 11.00 uur komt een nieuwe stelling online. Scan de code of ga naar destentor.nl/opinie om mee te stemmen.

Oudere boer in isolement komt

Oudere veehouders groeit het werk op de boerderij soms zó boven het hoofd, dat het leidt tot ernstige verwaarlozing van vee. De afgelopen tijd stonden meerdere boeren voor de rechter. Henk Slagman en Jeannette van de Ven proberen ernstige gevolgen voor boer en vee juist te voorkomen. „We zeggen niet: 'wat ben je een stomkop dat je het hebt verkloot'.”

Paolo Laconi

Rechtbank Zwolle, 13 juli 2023.

Onrustig tikt de 83-jarige boer uit Nieuwleusen met zijn bruine klompen op de vloer. Hij schudt zijn hoofd en zegt: „Ik zorg wél goed voor mijn dieren.” Hij staat terecht voor het verwaarlozen van 438 dieren, waaronder koeien, schapen en paarden. Volgens het OM stond zijn vee tot de enkels in de mest, aan hun vacht kleefde aangekoekte stont. Er zat plastic tussen het voedsel, water was smerig of ontbrak. „Dit moet stoppen”, zei de officier. Hij eiste 180 uur taakstraf. Uitspraak op 14 september.

Tijdens de rechtszaak wordt al snel duidelijk dat het verzorgen van zijn vee de bejaarde boer uit Nieuwleusen boven het hoofd is gegroeid. Herkenbaar, zegt Henk Slagman van Zorg om Boer en Tuinder, een organisatie die boeren in problemen helpt. „Relatief vaak gaat het om mensen op leeftijd, die in een sociaal isolement zitten. Er is geen vrouw, kinderen zijn er niet of zijn uitgevlogen. Dan is er niemand die ze corrigeert en zegt: 'Zo kan het niet meer, je moet de boel anders aanpakken.' Die boer verwaarloost zijn vee niet moedwillig. Hij doet zijn best, maar kan het simpelweg niet meer bolwerken.”

Dat merkt ook Jeannette van de Ven. Zij runt een melkgeitenhou-

derij en is voorzitter van het Vertrouwensloket Welzijn Landbouwhuisdieren. Professionals van deze organisatie, betaald door bedrijven in de agrosector, komen in actie wanneer er duidelijke vermoedens zijn dat het dierenwelzijn op een boerderij in het gedrang is.

„Ik wil geen stereotiep beeld neerzetten, maar het klopt dat oudere veehouders relatief vaak in problemen komen”, vertelt Van de Ven. „Ongetrouwde mannen op gevorderde leeftijd, met weinig sociaal netwerk. Ze kunnen het vele werk, de dagelijkse stress en routine niet meer bijbenen.”

De redenen om in een sociaal isolement te raken, zijn volgens Van de Ven divers. Vaak speelt persoonlijke tegenslag een rol. Een partner die overlijdt, mindere gezondheid, een echtscheiding, financiële zorgen, onzekerheid over de toekomst. „De verraderlijke reflex is vaak: nog harder werken. Dat zit in de boerencultuur ingebakken. Zo'n boer verliest zich in het werk, zegt sociale afspraken af en raakt geïsoleerd. Dan komt er een moment dat het niet langer gaat. Dierverwaarlozing is daar een uiting van.”

Rechtbank Zutphen, 9 mei 2023.

„Wabliëf?, klinkt het vanuit het beklagdenbankje. De plat pratende

-9%

De omzet van Wehkamp daalde met 9 procent. De winst kelderde van 46 naar 20 miljoen.

onbewust vaker in de problemen: 'Ik zorg wél goed voor mijn dieren'

Verwaarloosd vee: 'Kan het niet meer bolwerken'

veeboer (66) uit Emst snapt niks van de verwijten. Hij zijn koeien verwaarlozen? „Klopt niets van. Ik word als een dierenbeul neergezet en dat is echt flauwekul.” De rechter ziet het anders. Die veroordeelt de boer tot 80 uur taakstraf, waarvan 50 voorwaardelijk.

Soms speelt mee dat oudere boeren zijn ingehaald door de tijd. „Ik doe het al veertig jaar zo, en nu is het ineens niet goed meer? hoor je dan”, zegt Slagman, die zelf dertig jaar een melkveehouderij runde in Laren. „Dan worden ze er op gewezen om het anders te doen, maar weigeren ze te veranderen. Sommige boeren zijn heel eigenwijs.”

Maar tijden veranderen. De maatschappij is kritischer, de lat ligt hoger als het op dierenwelzijn aankomt. „Kijk naar actiegroepen die hun vergrootglas richten op de agrarische sector”, zegt Van de Ven. „Je dieren niet tiptop verzorgen was twintig jaar geleden misschien nog acceptabel, tegenwoordig kom je er niet mee weg.”

Is er sprake van dierverwaarlozing, of lijkt het daar sterk op, dan komt het Vertrouwensloket Welzijn Landbouwhuisdieren in beeld. Erfbetreders, zoals dierenartsen of voedseladviseurs, doen een melding als ze merken dat het niet pluis is. Van de Ven: „Wij bieden de bewuste boer hulp aan, maar hij is niet verplicht die te accepteren. We zijn oordeelvrij en

Je dieren niet tiptop verzorgen was twintig jaar geleden misschien nog acceptabel, tegenwoordig kom je er niet mee weg

– Jeannette van de Ven, Vertrouwensloket Welzijn Landbouwhuisdieren

zeggen niet: 'wat ben je toch een stomkop dat je het hebt verkloot'.”

Zijn ze welkom, dan gaat een team van twee professionals langs. Meestal is de boer opgelucht dat er eindelijk iemand luistert. „Soms is het een kwestie van extra handjes inschakelen, soms liggen oorzaken dieper”, vertelt Van de Ven. „Dan proberen we het netwerk rond de boer te activeren. Een familielid, een veearts, een vertrouwenspersoon van de kerk. Iemand die een vinger aan de pols houdt.”

Soms is rustiger aandoen het advies. Is het nog zinvol zoveel koeien te houden? „Als dat de beste oplossing is, zullen we het bespreken. Uiteindelijk is het aan de boer om een keuze te maken.”

Rechtbank Zwolle, 12 oktober 2022.

Een 76-jarige veehouder uit Willemsoord staat terecht voor het verwaarlozen van zijn dieren. Geiten en pony's, maar ook kippen en konijnen verbleven in hokken vol stront. Ook was er weinig of geen drinkwater. „Allemaal niet fraai”, beaamde de vrouw van de boer (74), die eerder zelf een boete kreeg. Ook haar echtgenoot komt er niet mee weg. Hij krijgt een maand voorwaardelijke gevangenisstraf.

Veehouders die structureel hun dieren verwaarlozen krijgen de

Die boer verwaarloost zijn vee niet moedwillig

– Henk Slagman, Zorg om Boer en Tuinder

▲ FOTO GETTYIMAGES/BEWERKING DE STENTOR

Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit op hun dak. Soms wordt al het vee in beslag genomen. Henk Slagman van Zorg om Boer en Tuinder heeft moeite met deze rücksichtslose aanpak. „Zo'n boer kan vaak niet zonder wat dieren op zijn erf, het is zijn leven. Laat iemand helpen om orde op zaken te stellen, zodat die boer nog een paar dieren heeft om voor te zorgen als hij 's ochtends wakker wordt. De NVWA mag ons vaker inschakelen, maar wij horen bijna nooit wat.”

In 2022 kreeg het Vertrouwensloket Welzijn Landbouwhuisdieren 106 meldingen over dierverwaarlozing op boerenerven. Dat aantal was de afgelopen jaren stabiel, maar voorzitter Van de Ven verwacht de komende jaren een forse toename. „De agrarische sector staat onder zware druk. Boeren voelen zich de paria's van de maatschappij. Door de enorme onzekerheid zien sommigen het niet meer zitten. Het eerste wat ze in zo'n situatie schrappen, zijn hun sociale contacten. Een signaal dat het de verkeerde kant op gaat. Als snel komt dan het welzijn van dieren in het gedrang. We houden er sterk rekening mee dat dierverwaarlozing de komende jaren veel vaker voor zal komen.”